

Födelsevikt och längd

Tabell 11.1

Genomsnittlig födelsevikt, födelselängd och graviditetstid efter kön och typ av börd år 2000.

Börddtyp, kön	Födelsevikt, gram	Födelselängd, cm	Graviditetstid, dagar
Enkelbörd			
Pojke	3631	51	279
Flicka	3502	50	279
Flerbörd			
Pojke	2602	47	256
Flicka	2512	46	256

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Graviditetstidens längd beräknas utifrån uppgifter om beräknad förlossning enligt ultraljud, alternativt som tiden fr.o.m. den senaste normala menstruationens första dag. Graviditetstiden uttrycks i fullbordade veckor.

Med enkelbörd avses börd där endast ett barn fötts. Flerbörd innefattar tvillingbörd, trillingbörd etc.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:3, www.sos.se

Låg födelsevikt

Tabell 11.2

Barn födda med låga födelsevikter (2500 gram eller lägre) under perioden 1990-2000. Antal samt antal per tusen födda.

Barnets födelseår	Totalt antal födda	-1500 gram		1501-2500 gram	
		Antal	Per 1000 födda	Antal	Per 1000 födda
1990	122 620	994	8,1	4 577	37,3
1991	123 559	1 017	8,2	4 887	39,6
1992	122 782	1 059	8,6	4 728	38,5
1993	117 108	992	8,5	4 352	37,2
1994	111 078	883	7,9	4 077	36,7
1995	102 136	776	7,6	3 867	37,9
1996	94 733	772	8,1	3 477	36,7
1997	89 092	682	7,7	3 391	38,1
1998	85 840	740	8,6	3 198	37,3
1999	86 163	735	8,5	3 119	36,2
2000	89 366	694	7,8	3 270	36,6
Totalt	1 144 477	9 344	8,2	42 943	37,5

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret

Prematurfödselar

Tabell 11.3

Graviditetsvecka bland levandefödda barn 1990-2000. Antal

Graviditets- vecka	Barnets födelseår										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
<28v	301	324	335	314	291	264	257	207	263	272	217
28v	127	142	147	130	112	91	102	84	93	94	91
29v	168	159	160	162	143	138	132	107	116	113	89
30v	206	200	203	190	198	175	160	142	139	159	162
31v	259	264	267	245	223	204	228	190	187	193	200
32v	355	418	379	379	351	342	311	316	288	262	295
33v	501	589	602	567	490	523	468	460	437	457	446
34v	858	910	997	908	815	803	732	717	656	721	761
35v	1 563	1 560	1 604	1 425	1 365	1 283	1 196	1 173	1 118	1 100	1 139
36v	2 904	2 871	2 964	2 748	2 562	2 449	2 185	2 043	1 996	2 030	2 112
37v	6 430	6 423	6 574	5 956	5 647	5 351	4 892	4 602	4 429	4 503	4 695
38v	16 290	16 041	16 409	15 120	14 127	13 457	12 657	11 545	11 365	11 426	12 086
39v	28 327	28 343	28 403	26 857	25 485	23 282	21 741	20 162	18 984	18 988	19 899
40v	33 807	34 179	33 792	32 675	31 301	28 674	26 445	24 909	23 917	23 707	24 467
41v	21 146	21 581	21 166	20 628	19 585	17 709	16 318	15 625	15 283	15 308	15 701
42v	7 700	7 884	7 246	7 404	7 123	6 285	5 922	5 810	5 656	5 829	5 922
43v	849	866	762	781	674	559	486	476	449	493	558
44v	60	88	55	52	50	32	29	27	20	25	21
>44v	13	18	17	13	14	13	4	7	12	9	5
Uppgift saknas	321	228	299	147	170	152	137	140	112	143	155
Totalt	122 185	123 088	122 381	116 701	110 726	101 786	94 402	88 742	85 520	85 832	89 021

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Graviditetstidens längd beräknas utifrån uppgifter om beräknad förlossning enligt ultraljud, alternativt som tiden fr.o.m. den senaste normala menstruationens första dag. Graviditetstiden uttrycks i fullbordade veckor.

Med levande fött barn avses varje nyfödd som efter födseln andas eller visar annat livstecken såsom hjärtslag, pulsation i navelsträngen eller tydliga, spontana rörelser av skelettmuskulaturen. Denna definition gäller oberoende av graviditetstidens längd och barnets utvecklingsgrad.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret

Perinatal dödlighet

Tabell 11.4

Perinatal dödlighet efter sjukvårdsområde år 2000. Antal samt per tusen födda.

Sjukvårds- område	Antal födda totalt	Dödfödda		Döda inom 7 dygn		Perinatalt döda	
		Antal	Per 1000 födda	Antal	Per 1000 levande födda	Antal	Per 1000 födda
Stockholm	20 081	94	4,7	29	1,5	123	6,1
Uppsala	3 784	9	2,4	15	4,0	24	6,3
Sörmland	2 457	12	4,9	4	1,6	16	6,5
Östergötland	4 042	16	4,0	12	3,0	28	6,9
Jönköping	3 267	5	1,5	6	1,8	11	3,4
Kronoberg	1 614	7	4,3	1	0,6	8	5,0
Kalmar	2 039	8	3,9	4	2,0	12	5,9
Gotland	562	2	3,6	0	0,0	2	3,6
Blekinge	1 353	4	3,0	1	0,7	5	3,7
Skåne	11 021	36	3,3	15	1,4	51	4,6
Halland	2 977	8	2,7	2	0,7	10	3,4
Västra Götaland	15 285	67	4,4	19	1,2	86	5,6
Värmland	2 420	13	5,4	4	1,7	17	7,0
Örebro	2 898	12	4,1	4	1,4	16	5,5
Västmanland	2 392	5	2,1	4	1,7	9	3,8
Dalarna	2 424	7	2,9	5	2,1	12	5,0
Gävleborg	2 508	9	3,6	0	0,0	9	3,6
Västernorrland	2 175	4	1,8	2	0,9	6	2,8
Jämtland	1 028	4	3,9	2	2,0	6	5,8
Västerbotten	2 391	10	4,2	7	2,9	17	7,1
Norrbottn	2 427	10	4,1	2	0,8	12	4,9
Okänt	221	3	13,6	5	22,9	8	36,2
Totalt	89 366	345	3,9	143	1,6	488	5,5

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Med dödfött avses barn som avlidit före eller under förlossningen och efter utgången av 28:e havandeskapsveckan, räknat från den senaste normala menstruationens första dag. Om osäkerhet föreligger angående graviditetens längd bör det framfödda fostrets kroppslängd tillmätas betydelse vid bedömningen. Om längden uppgår till minst 35 cm bör det i regel redovisas som barn.

Med perinatal dödlighet avses summan av dödfödda barn och barn döda inom 7 dygn uttryckt per 1 000 födda barn. Sju dygn har beräknats som skillnaden mellan dödsdatum och födelsedatum. Om denna skillnad är högst 7 dagar medräknas dödsfallet i den perinatale dödligheten.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:3, www.sos.se

Perinatal dödlighet

Tabell 11.5

Perinatal dödlighet efter moderns rök- och snusvanor under tidig graviditet år 2000. Antal samt per tusen födda.

	Antal födda totalt	Dödfödda		Döda inom 7 dygn		Perinatalt döda	
		Antal	Per 1000 födda	Antal	Per 1000 levande födda	Antal	Per 1000 födda
Rökvanor							
Minst 10 cig./dag	3 111	25	8,0	8	2,6	33	10,6
1-9 cig./dag	6 808	32	4,7	14	2,1	46	6,8
Icke rökare	70 249	232	3,3	95	1,4	327	4,7
Uppgift saknas	9 198	56	6,1	26	2,8	82	8,9
Snusvanor							
Snusare	941	2	2,1	0	0	2	2,1
Icke snusare	70 098	245	3,5	99	1,4	344	4,9
Uppgift saknas	18 327	98	5,3	44	2,4	142	7,7
Totalt	89 366	345	3,9	143	1,6	488	5,5

Blivande mödrar tillfrågas vid inskrivningen på MVC om tobakskonsumtion. Barnmorskan fyller sedan i ett av följande tre alternativ i MVC-journalen: Nej; 1-9 cigaretter per dag; 10 eller fler cigaretter per dag.

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Med dödfött avses barn som avlidit före eller under förlossningen och efter utgången av 28:e havandeskapsveckan, räknat från den senaste normala menstruationens första dag. Om osäkerhet föreligger angående graviditetens längd bör det framfödda fostrets kroppslängd tillmätas betydelse vid bedömningen. Om längden uppgår till minst 35 cm bör det i regel redovisas som barn.

Med perinatal dödlighet avses summan av dödfödda barn och barn döda inom 7 dygn uttryckt per 1 000 födda barn. Sju dygn har beräknats som skillnaden mellan dödsdatum och födelsedatum. Om denna skillnad är högst 7 dagar medräknas dödsfallet i den perinatale dödligheten.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:3, www.sos.se

Tabell 11.6

Perinatal dödlighet efter moderns ålder under tidig graviditet år 2000. Antal samt per tusen födda

	Antal födda totalt	Dödfödda		Döda inom 7 dygn		Perinatalt döda	
		Antal	Per 1000 födda	Antal	Per 1000 levande födda	Antal	Per 1000 födda
-19	1 754	8	4,6	2	1,1	10	5,7
20-24	11 984	42	3,5	16	1,3	58	4,8
25-29	30 763	91	3,0	47	1,5	138	4,5
30-34	29 639	127	4,3	45	1,5	172	5,8
35-39	12 865	57	4,4	27	2,1	84	6,5
40-44	2 172	20	9,2	6	2,8	26	12,0
45+	99	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Okänd	90	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Totalt	89 366	345	3,9	143	1,6	488	5,5

Den medicinska födelseregistreringen infördes 1973. Under åren har rutinerna för registrering förändrats och idag sker registreringen genom att kopior av mödravårdsjournalen (MHV1 och MHV2), förlossningsjournalen (FV1) och nyföddhetsjournalen (FV2) sänds in till Socialstyrelsen.

Med dödfött avses barn som avlidit före eller under förlossningen och efter utgången av 28:e havandeskapsveckan, räknat från den senaste normala menstruationens första dag. Om osäkerhet föreligger angående graviditetens längd bör det framfödda fostrets kroppslängd tillmätas betydelse vid bedömningen. Om längden uppgår till minst 35 cm bör det i regel redovisas som barn.

Med perinatal dödlighet avses summan av dödfödda barn och barn döda inom 7 dygn uttryckt per 1 000 födda barn. Sju dygn har beräknats som skillnaden mellan dödsdatum och födelsedatum. Om denna skillnad är högst 7 dagar medräknas dödsfallet i den perinatale dödligheten.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Medicinska födelseregistret 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:3, www.sos.se

Plötslig spädbarnsdöd (SIDS)

Tabell 11.7

Döda i plötslig spädbarnsdöd (SIDS) 1990-2000, totalt antal samt per 1000 levande födda flickor respektive pojkar.

År	Flickor			Pojkar		
	Antal levande födda	Antal SIDS	Per 1000 levande födda	Antal levande födda	Antal SIDS	Per 1000 levande födda
1990	60 366	53	0,88	63 572	93	1,46
1991	60 008	51	0,85	63 729	81	1,27
1992	59 655	31	0,52	63 193	58	0,92
1993	57 669	32	0,55	60 329	51	0,85
1994	56 103	19	0,34	58 576	30	0,51
1995	50 208	16	0,32	53 217	25	0,47
1996	46 637	19	0,41	48 660	14	0,29
1997	43 936	15	0,32	46 447	19	0,41
1998	43 088	12	0,28	44 940	20	0,45
1999	42 943	13	0,30	45 230	18	0,40
2000	43 821	9	0,21	46 620	16	0,34

Under perioden 1990–2000 har det skett en markant minskning av antalet barn som har dött med den underliggande dödsorsaken SIDS. Man tror att några av orsakerna till den kraftiga minskningen av antalet döda barn i SIDS är propagandan mot att låta barnen sova på magen och en minskning av rökningen. Observera dock att dödsorsaken SIDS är osäker.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Dödsorsaker 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:4, www.sos.se

Missbildningar

Tabell 11.8

Frekvens av fyra olika missbildningar åren 1983-2000. Totalt antal samt per 10 000 födda.

	Ryggmärgsbräck		Medfödda hjärtfel*		Höftleds(sub)luxation		Downs syndrom**	
	Totalt	Per 10 000	Totalt	Per 10 000	Totalt	Per 10 000	Totalt	Per 10 000
1983-1993	625	5,8	2 855	26,4	10 904	100,6	1 538	14,2
1994	50	4,4	295	26,2	727	64,6	172	16,6
1995	33	3,2	210	20,3	637	61,4	128	12,3
1996	40	4,2	218	22,8	544	56,9	131	13,7
1997	37	4,1	197	21,7	499	54,9	113	12,4
1998	19	2,1	214	24,0	466	52,2	106	11,9
1999	19	2,1	200	22,5	488	55,1	124	14,0
2000	27	3,0	213	23,5	502	55,3	100	11,0

* Huvudsakligen barn rapporterade från barnkardiologiska kliniker före ett års ålder. Diagnosen kammarseptumdefekt (Q21.0) exkluderad.

** Bygger på uppgifter från missbildningsregistret samt cytogenetiska registret.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Missbildningsregistret och Medicinska födelseregistret 2000, Hälsa och sjukdomar 2002:3, www.sos.se

Föräldrars rökning under graviditet och i spädbarnsålder

Tabell 11.9

Rökning under tidig graviditet redovisat efter län 1991–2001. Andel (procent)

Län	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stockholm	23	22	19	16	15	14	13	11	11	11	9
Uppsala	20	19	17	16	13	14	12	10	11	10	10
Södermanland	28	26	23	22	19	20	17	16	16	16	13
Östergötland	23	22	21	19	18	16	15	12	12	12	13
Jönköping	21	20	17	16	15	13	12	10	11	10	11
Kronoberg	23	21	18	17	16	17	15	12	11	9	10
Kalmar	26	24	22	19	18	19	16	13	15	14	13
Gotland	29	26	27	24	21	16	18	16	14	15	14
Blekinge	25	24	22	19	19	15	16	13	14	12	11
Skåne	27	26	23	20	20	19	17	15	15	14	13
Halland	24	25	21	19	17	16	15	11	13	13	12
Västra Götaland	24	23	21	18	18	17	14	13	13	13	12
Värmland	27	24	22	20	21	17	16	15	15	14	12
Örebro	25	22	20	19	16	17	15	13	14	13	11
Västmanland	26	24	23	19	18	17	17	14	15	14	14
Dalarna	25	25	22	19	19	17	16	14	15	13	12
Gävleborg	29	24	23	20	19	19	18	16	15	16	14
Västernorrland	25	24	22	20	19	18	15	13	12	12	12
Jämtland	21	22	18	17	16	14	13	9	11	8	9
Västerbotten	18	17	16	13	12	12	10	8	6	7	7
Norrbottn	26	26	23	21	20	18	17	14	15	13	13
Riket	24	23	20	18	17	16	15	13	13	12	11

Blivande mödrar tillfrågas vid inskrivningen på MVC om tobakskonsumtion. Barnmorskan fyller sedan i ett av följande tre alternativ i MVC-journalen: Nej; 1-9 cigaretter per dag; 10 eller fler cigaretter per dag.

Färre kvinnor röker när de har fått sitt barn än tidigt under graviditeten. När barnet är åtta månader har en del börjat röka igen, men färre är rökare än under graviditeten.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Rökvanor bland gravida och spädbarnsföräldrar 2001, www.sos.se

Tabell 11.10

Rökande spädbarnsföräldrar (mammor respektive pappor) redovisat efter landsting/kommun. Barnen är födda år 2000 och andelen rökare redovisas när barnet är 0–4 veckor respektive 8 månader. Andel (procent)

Landsting/kommun	Barnets ålder			
	0-4 veckor		8 månader	
	Mor	Far	Mor	Far
Stockholms kommun	6	16	7	15
Stockholms län exkl. Stockholm	8	15	10	14
Uppsala	7	11	8	10
Södermanland	12	16	14	16
Östergötland	9	13	10	13
Jönköping	8	13	9	12
Kronoberg	7	13	10	13
Kalmar	10	13	13	13
Gotland	11	15	13	15
Blekinge	9	13	10	14
Malmö kommun	14	28	15	27
Skåne exkl. Malmö	12	17	13	17
Halland	9	12	11	14
Göteborgs kommun	9	18	10	18
Västra Götaland exkl. Gbg	10	13	11	13
Värmland	9	12	12	12
Örebro	11	14	13	15
Västmanland	10	14	13	15
Dalarna	9	10	11	10
Gävleborg	10	12	12	12
Västernorrland	8	10	9	10
Jämtland	6	7	7	7
Västerbotten	5	8	5	7
Norrbottnen	10	11	11	11
Hela riket	9	14	10	14

På BVC tillfrågas vårdnadshavaren om Mor röker och/eller Far röker vid barnets ålder 0-4 veckor resp. 8 månader. Med rökare menas att man dagligen röker en eller flera cigaretter/cigarrer /pipa. Även de som alltid röker utomhus räknas som rökare. Så kallade "feströkare" som endast röker någon enstaka gång "på fest" räknas inte som rökare.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Rökvanor bland gravida och spädbarnsföräldrar 2001, www.sos.se

Allmänt hälsotillstånd

Tabell 11.11

Barn 10-18 år med huvudvärk, ont i magen, svårt att somna eller som känt sig stressade. Andel (procent)

	Minst en gång i veckan			
	Huvudvärk	Ont i magen	Svårt att somna	Stressad
Alla	26	18	34	42
Ålder				
10-12	21	18	40	31
13-15	28	18	31	44
16-18	29	19	31	55
Kön				
Pojkar	19	12	35	35
Flickor	31	24	33	49

Frågan löd: "Nu kommer jag att räkna upp några besvär som man kan ha. Du ska svara hur ofta du haft sådana besvär under det senaste halvåret. För varje fråga ska du svara om du har haft det varje dag; flera gånger i veckan; en gång i veckan; någon gång i månaden; eller mer sällan eller aldrig. Under det senaste halvåret, hur ofta har du haft följande besvär: Huvudvärk. Ont i magen. Svårt att somna. Känt dig stressad."

Källa: Barn-LNU 2000, Barns och ungdomars välfärd (SOU 2001:55), www.social.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_55a.pdf

Tabell 11.12

Allmänt hälsotillstånd för barn 16-17 år 2000-2001.

Andel (procent)

Allmänt hälsotillstånd	Flickor	Pojkar
Mycket gott	54,8	59,9
Gott	31,6	32,1
Någorlunda	13,1	6,7
Dåligt	0,5	0,7
Mycket dåligt	0,0	0,6
Summa	100,0	100,0

Frågan löd: "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd? Är det mycket gott, gott, någorlunda, dåligt eller mycket dåligt?"

Källa: SCB, Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF) 2000-2001

Astma och allergi

Tabell 11.13

Barn 0-17 år med besvär av allergi eller astma som påverkade det dagliga livet 2000-2001. Andel (procent)

	Besvär som påverkar det dagliga livet			
	Allergi		Astma	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-5 år	7,3	7,9	2,8	3,4
6-12 år	12,5	14,0	4,6	5,5
13-17 år	11,7	12,8	3,9	7,9
0-17 år	19,9	12,0	3,9	5,6

Frågan ställdes till föräldern och löd: "Har han/hon någon av dessa sjukdomar, besvär eller funktionshinder som påverkar hans/hennes dagliga liv?"

Ingen sjukdom är så vanlig bland barn som allergi och ca 40 procent av skolbarnen har någon typ av allergi eller annan överkänslighet. Ökningen ses främst bland barn födda på 70-talet eller senare. Både ärftlighet och miljöfaktorer har betydelse för sjukdomsutvecklingen. Om båda föräldrarna har samma allergiska sjukdom, t.ex. hösnuva, är risken att barnet får någon form av allergi 72 procent. Om ingen av föräldrarna har allergi är det ändå cirka 13 procent risk att barnet skall utveckla allergi. "Hösnuva" eller åretruntnuva är den vanligaste formen av allergi och annan överkänslighet. Hösnuvan orsakas så gott som helt av pollen, medan åretruntnuvan kan bero på t.ex. kvalster eller pälsdjur.

Källa: SCB, Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF) 2000-2001

Dödlighet

Tabell 11.14

Dödstal (promille) i olika åldersgrupper per län 1996–2000.

Län	Ålder									
	0 år		1-4 år		5-9 år		10-14 år		15-19 år	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Stockholm	2,75	4,04	0,15	0,21	0,12	0,11	0,14	0,12	0,18	0,38
Uppsala	3,87	3,14	0,28	0,11	0,10	0,15	0,09	0,02	0,24	0,33
Södermanland	2,36	5,41	0,10	0,30	0,09	0,15	0,05	0,05	0,11	0,41
Östergötland	4,40	4,24	0,19	0,08	0,10	0,07	0,12	0,27	0,07	0,30
Jönköping	3,34	4,42	0,10	0,20	0,10	0,17	0,06	0,24	0,36	0,36
Kronoberg	2,16	4,39	0,10	0,19	0,00	0,13	0,07	0,24	0,33	0,21
Kalmar	3,71	5,23	0,23	0,23	0,13	0,19	0,14	0,18	0,21	0,35
Gotland	7,19	4,44	0,00	0,15	0,10	0,28	0,00	0,00	0,22	0,86
Blekinge	3,56	2,49	0,06	0,24	0,09	0,08	0,09	0,08	0,14	0,17
Skåne	2,39	4,52	0,10	0,21	0,10	0,12	0,14	0,10	0,17	0,42
Halland	2,07	2,79	0,39	0,26	0,04	0,24	0,12	0,04	0,35	0,50
V:a Götaland	2,97	3,73	0,13	0,18	0,08	0,12	0,13	0,13	0,29	0,52
Värmland	3,39	4,46	0,13	0,29	0,07	0,19	0,15	0,16	0,21	0,49
Örebro	4,90	5,24	0,26	0,28	0,09	0,11	0,15	0,19	0,23	0,41
Västmanland	2,33	4,65	0,17	0,17	0,18	0,22	0,05	0,02	0,20	0,43
Dalarna	3,44	3,50	0,10	0,19	0,06	0,06	0,16	0,21	0,31	0,43
Gävleborg	4,12	3,88	0,07	0,10	0,02	0,16	0,14	0,16	0,10	0,37
Västernorrland	2,19	3,68	0,11	0,26	0,05	0,07	0,05	0,23	0,31	0,32
Jämtland	2,86	2,01	0,22	0,00	0,18	0,22	0,10	0,19	0,27	0,46
Västerbotten	4,03	2,83	0,17	0,16	0,07	0,09	0,20	0,16	0,28	0,37
Norrbottn	3,93	6,08	0,22	0,20	0,05	0,20	0,10	0,26	0,27	0,47
Riket	3,08	4,08	0,15	0,19	0,09	0,13	0,12	0,14	0,23	0,41

I åldersklasserna (1-4, 5-9, 10-14, 15-19 år) har dödstalen beräknats som antal döda dividerat med risktiden (döda per 1000 personer och år). Värdet för 0-åringar avser spädbarnsdödligheten beräknad som antal död dividerat med antal födda.

Källa: SCB (2002), Livslängden i Sverige 1991-2000

Dödsorsaker

Tabell 11.15

Avlidna barn i olika åldersgrupper år 2000 efter underliggande dödsorsak. Antal flickor respektive pojkar.

Indelning enligt Europeisk dödsorsakslista	Samtliga		Ålder									
	0-17 år		0 år		1-4 år		5-9 år		10-14 år		15-17 år	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Vissa infektions- och parasitsjukdomar	3	11	1	5	0	2	1	1	0	2	1	1
Tumörer	30	37	1	2	4	3	12	10	10	12	3	10
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet	0	10	0	3	0	1	0	2	0	3	0	1
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättnings-sjukdomar	5	7	0	3	2	1	2	1	1	1	0	1
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Sjukdomar i nervsystemet, ögat och örat	8	15	2	5	1	2	2	2	3	4	0	2
Cirkulationsorganens sjukdomar	6	2	2	1	1	0	0	0	1	1	2	0
Andningsorganens sjukdomar	4	4	0	2	1	0	1	0	1	1	1	1
Matsmältningsorganens sjukdomar	2	2	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Sjukdomar i muskulo-skeletalsystemet och bindväven	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sjukdomar i urin- och könsorganen	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Vissa perinatale tillstånd	56	67	54	66	2	0	0	0	0	0	0	1
Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser	63	83	48	67	4	9	7	4	3	2	1	1
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd	20	28	15	27	2	1	0	0	3	0	0	0
Yttre orsaker till sjukdom och död	31	64	0	4	3	6	1	10	13	13	14	31
Samtliga	231	332	123	186	21	25	28	30	36	41	23	50

Underliggande dödsorsak är enligt WHO (a) den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som direkt ledde till döden eller (b) de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan.

Dödsorsaksstatistiken omfattar samtliga avlidna under ett kalenderår som vid tidpunkten för dödsfallet var folkbokförda i Sverige, oavsett om dödsfallet inträffade inom eller utanför landet. Således ingår inte dödfödda, personer som avlidit under tillfällig vistelse i Sverige eller asylsökande som ännu ej erhållit uppehållstillstånd. Utvandrade svenskar, som inte längre är folkbokförda i Sverige, ingår heller inte.

Vanligaste orsakerna till spädbarnsdödlighet är vissa perinatale tillstånd (tillstånd som uppkommit vid födelsen) och medfödda missbildningar. För unga i åldern 1-14 år är tumörer och skador de dominerande dödsorsakerna.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Dödsorsaksregistret 2000

Olycksfallsdödlighet

Tabell 11.16

Av yttre orsak avlidna flickor respektive pojkar i åldern 0-17 år under perioden 1968-2000. Antal samt antal per 1000

År	Antal			Antal per 1000		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
1968	117	241	358	0,12	0,24	0,18
1969	125	264	389	0,13	0,26	0,19
1970	137	284	421	0,14	0,28	0,21
1971	119	247	366	0,12	0,24	0,18
1972	139	268	407	0,14	0,26	0,20
1973	105	227	332	0,11	0,22	0,17
1974	98	205	303	0,10	0,20	0,15
1975	124	244	368	0,13	0,24	0,18
1976	105	205	310	0,11	0,20	0,15
1977	91	187	278	0,09	0,18	0,14
1978	86	171	257	0,09	0,17	0,13
1979	93	184	277	0,10	0,18	0,14
1980	90	166	256	0,09	0,16	0,13
1981	71	153	224	0,07	0,15	0,11
1982	81	110	191	0,09	0,11	0,10
1983	66	138	204	0,07	0,14	0,11
1984	53	123	176	0,06	0,13	0,09
1985	58	119	177	0,06	0,13	0,10
1986	59	137	196	0,07	0,15	0,11
1987	68	119	187	0,08	0,13	0,10
1988	51	142	193	0,06	0,15	0,10
1989	78	121	199	0,09	0,13	0,11
1990	65	105	170	0,07	0,11	0,09
1991	62	97	159	0,07	0,10	0,08
1992	49	93	142	0,05	0,09	0,07
1993	55	93	148	0,06	0,09	0,08
1994	52	74	126	0,05	0,07	0,06
1995	46	88	134	0,05	0,09	0,07
1996	44	76	120	0,05	0,08	0,06
1997	42	65	107	0,04	0,06	0,05
1998	68	96	164	0,07	0,10	0,08
1999	42	70	112	0,04	0,07	0,06
2000	31	64	95	0,03	0,06	0,05

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Dödsorsaksregistret 2000

Tabell 11.17

Av yttre orsak avlidna barn i olika åldersgrupper år 2000 efter dödsorsak.**Antal flickor respektive pojkar**

Indelning enligt Europeisk dödsorsakslista	Samtliga 0-17 år		Ålder 0 år		1-4 år		5-9 år		10-14 år		15-17 år	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Fotgängare skadad i transportolycka	4	7	0	1	0	0	0	1	3	1	1	4
Cyklist skadad i transportolycka	0	3	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0
Transportolyckor exkl. fotgängare o. cyklistar	6	21	0	1	0	0	0	1	5	4	1	15
Drunkning	1	6	0	0	1	2	0	3	0	1	0	0
Kvävning	1	3	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0
Exponering för elektrisk ström o. dyl.	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Exponering för rök o. öppen eld	1	4	0	0	0	1	0	1	1	0	0	2
Förgiftningsolyckor	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Avsiktligt självdestruktiv handling	10	6	0	0	0	0	0	0	1	1	9	5
Övergrepp av annan person	3	6	0	0	1	0	0	1	2	1	0	4
Skadehändelser med oklar avsikt	1	3	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0
Annan	3	2	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0
Samtliga av yttre orsak avlidna barn	31	64	0	4	3	6	1	10	13	13	14	31

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Dödsorsaksregistret 2000

Psykologisk ohälsa

Tabell 11.18

Barn 0-17 år som varit oroliga eller bekymrade under det senaste halvåret 2000-2001.**Andel (procent)**

	Varit orolig eller bekymrad den senaste halvåret							
	Minst en gång i veckan		Minst en gång i månaden		Mer sällan		Inte någon gång	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
7-12 år	9,9	10,1	16,0	12,3	27,7	29,8	46,4	47,7
13-17 år	11,1	8,5	16,2	11,9	30,1	27,6	42,6	52,0

Frågan ställdes till föräldrar med barn i åldrarna 7-19 år och löd: "Under det senaste halvåret, hur ofta har han/hon varit orolig eller bekymrad?"

Källa: SCB, Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF) 2000-2001

Tabell 11.19

Barn 0-17 år som varit nedstämda eller håglösa under det senaste halvåret 2000-2001. Andel (procent)

	Varit nedstämd eller håglös den senaste halvåret							
	Minst en gång i veckan		Minst en gång i månaden		Mer sällan		Inte någon gång	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
7-12 år	4,1	5,6	9,6	6,1	24,5	22,1	61,8	66,2
13-17 år	7,3	6,4	11,1	6,9	25,9	25,1	55,6	61,6

Frågan ställdes till föräldrar med barn i åldrarna 7-19 år och löd: "Under det senaste halvåret, hur ofta har han/hon varit nedstämd eller håglös?"

Källa: SCB, Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF) 2000-2001

Tabell 11.20

Självordsförsök* bland barn i åldern 0-12 år respektive 13-17 år. Antal vårdtillfällen samt patienter och patienter per 1000 för flickor respektive pojkar under perioden 1990-2001

År	0-12 år						13-17 år					
	Antal vårdtillfällen		Antal patienter		Antal patienter per 1000 i befolkningen		Antal vårdtillfällen		Antal patienter		Antal patienter per 1000 i befolkningen	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
1990	10	10	8	9	0,01	0,01	511	76	413	66	1,59	0,24
1991	13	2	10	2	0,01	0,00	510	73	410	65	1,63	0,25
1992	19	5	18	5	0,03	0,01	447	64	357	58	1,45	0,22
1993	11	5	10	5	0,01	0,01	478	75	387	65	1,59	0,25
1994	24	3	19	2	0,03	0,00	559	91	469	72	1,92	0,28
1995	17	5	15	5	0,02	0,01	576	90	466	80	1,91	0,31
1996	19	5	16	5	0,02	0,01	569	86	488	72	2,00	0,28
1997	20	11	20	7	0,03	0,01	556	120	475	105	1,95	0,41
1998	16	17	16	13	0,02	0,02	570	115	487	102	1,98	0,39
1999	22	15	16	12	0,02	0,02	615	176	533	163	2,13	0,62
2000	27	12	22	12	0,03	0,02	617	172	525	150	2,05	0,55
2001	29	27	21	24	0,03	0,03	664	161	564	144	2,12	0,51

* Antalet självordsförsök har skattats genom summering av patienter/vårdtillfällen i slutenvård med huvuddiagnos Självdestruktiv handling enligt ICD-9 950XX-958XX och enligt ICD-10 X60XX-X84XX.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Patientregistret 2001

Tabell 11.21

Psykos* bland barn i åldern 0-17 år under perioden 1991-2001. Antal patienter för flickor respektive pojkar.

Utskrivningsår	Flickor	Pojkar	Totalt
1991	2	-	2
1992	3	1	4
1993	3	3	6
1994	2	-	2
1995	2	2	4
1996	1	2	3
1997	2	-	2
1998	2	1	3
1999	-	2	2
2000	-	1	1
2001	2	3	5

* Antal patienter i slutenvård med huvuddiagnos Psykos enligt ICD-9 704W, 110A och enligt ICD-10 B35.0, L73.8.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Patientregistret 2001

Relationer med föräldrar

Tabell 11.22

Andel flickor och pojkar i åldrarna 10-18 år som uppger att föräldrarna har för lite tid för dem respektive att de inte kommer överens med föräldrarna. Procent

	För lite tid med		Kommer inte så bra överens med			
	Mamma	Pappa	Mamma	Pappa	Mammas sambo	Pappas sambo
Alla	10	15	15	17	34	32
Ålder						
10-12 år	11	14	13	12	19	26
13-15 år	9	16	16	20	47	35
16-18 år	9	17	18	20	38	(39)
Kön						
Flickor	11	16	18	19	35	40
Pojkar	8	14	13	14	33	25

Alla andelar grundar sig på de kategorier av vuxna som barnen anger att de har, oavsett om de bor ihop med dem eller inte. Värden inom parentes baseras på celler med 20 eller färre observationer. Frågan löd: "Hur mycket tid tycker du att din xxx har för dig? Har hon/han för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid?" respektive "Hur kommer du och din xxx överens? Välj mellan alternativen: mycket bra, ganska bra, 'så där', ganska dåligt, mycket dåligt och har ingen xxx."

Källa: Barn-LNU 2000, Barns och ungdomars välfärd (SOU 2001:55), www.social.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_55a.pdf

Skolan

Tabell 11.23

Andel flickor och pojkar i åldrarna 10-18 år som är utsatta för olika kränkningar i skolan minst en gång i veckan. Procent

	Orättvist anklagad	Visad ogillande	Lämnad ensam	Fysiskt angripen
Alla	7	5	4	2
Årskurs				
3-6	9	6	7	3
7-9	7	6	3	2
Gymnasiet	1	2	3	0
Kön				
Flickor	4	3	5	1
Pojkar	10	7	4	3

Frågan löd: "Hur ofta brukar du vara med om följande saker i skolan? Att andra elever anklagar dig för saker som du inte gjort eller sådant som du inte kan rå för. Att ingen vill vara tillsammans med dig. Att andra elever visar att de inte gillar dig på något sätt t.ex. genom att reta, viska eller skämta om dig. Att någon eller några elever slår dig eller gör dig illa på något annat sätt. (Nästan varje dag. Minst en gång i veckan. Minst en gång i månaden. Någon enstaka gång. Aldrig.)"

Källa: Barn-LNU 2000, Barns och ungdomars välfärd (SOU 2001:55),

www.social.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_55a.pdf

Tabell 11.24

Andel flickor och pojkar i åldrarna 10-18 år som upplever att de inte har någon nära vän i klassen respektive som säger att det finns någon i klassen som är utanför. Procent

	Ingen nära vän	Någon utanför
Alla	10	33
Årskurs		
3-6	5	31
7-9	9	38
Gymnasiet	20	29
Kön		
Flickor	10	36
Pojkar	10	28

Frågorna löd: "Har du någon nära vän i din skolklass?" respektive "Finns det någon eller några i din klass som är utanför och som ingen vill vara tillsammans med?"

Källa: Barn-LNU 2000, Barns och ungdomars välfärd (SOU 2001:55), www.social.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_55a.pdf

Skador och olyckor

Tabell 11.25

Skador bland barn i olika åldersgrupper fördelat efter typ av skada. Antal rapporterade skadefall för flickor respektive pojkar år 2001 samt nationell och befolkningsrelaterad antalsskattning.

Typ av skada	Antal rapporterade				Skattat antal totalt
	Flickor	Pojkar	Totalt	Procent	
0-3 år					
Hjärnskakning	45	44	89	5,9	1800
Kontusion, blåmärke	220	187	407	26,8	8400
Skrubbsår	28	19	47	3,1	1000
Öppet sår	231	133	364	24,0	7500
Fraktur	58	64	122	8,0	2500
Luxation (urledvridning)	26	54	80	5,3	1700
Distorsion (stukning, vrickning)	35	41	76	5,0	1600
Förgiftning	11	5	16	1,1	300
Brännskada, skällning	38	15	53	3,5	1100
Annan skadetyper	102	82	184	12,1	3800
Ingen skada diagnosticerad	41	38	79	5,2	1600
Totalt	835	682	1517	100,0	31400
4-6 år					
Hjärnskakning	48	26	74	6,2	1500
Kontusion, blåmärke	162	104	266	22,2	5300
Skrubbsår	11	18	29	2,4	600
Öppet sår	208	109	317	26,5	6300
Fraktur	135	115	250	20,9	5000
Luxation (urledvridning)	11	7	18	1,5	400
Distorsion (stukning, vrickning)	42	41	83	6,9	1600
Brännskada, skällning	8	6	14	1,2	300
Annan skadetyper	65	53	118	9,8	2300
Ingen skada diagnosticerad	19	10	29	2,4	600
Totalt	709	489	1198	100,0	23800
7-12 år					
Hjärnskakning	117	84	201	5,4	3700
Kontusion, blåmärke	489	388	877	23,5	16300
Skrubbsår	55	34	89	2,4	1700
Öppet sår	435	219	654	17,6	12200
Fraktur	495	428	923	24,8	17200
Luxation (urledvridning)	16	20	36	1,0	700
Distorsion (stukning, vrickning)	310	310	620	16,6	11500
Sen- och/eller muskelskada	18	13	31	0,8	600
Brännskada, skällning	7	9	16	0,4	300
Annan skadetyper	150	93	243	6,5	4500
Ingen skada diagnosticerad	24	10	34	0,9	600
Totalt	2116	1608	3724	100,0	69300
13-19 år					
Hjärnskakning	82	58	140	3,7	2500
Kontusion, blåmärke	467	393	860	23,0	15500
Skrubbsår	49	19	68	1,8	1200
Öppet sår	379	146	525	14,0	9500
Fraktur	525	177	702	18,8	12600
Luxation (urledvridning)	68	51	119	3,2	2100
Distorsion (stukning, vrickning)	535	445	980	26,2	17600
Sen- och/eller muskelskada	34	19	53	1,4	1000
Brännskada, skällning	30	12	42	1,1	800
Annan skadetyper	139	90	229	6,1	4100
Ingen skada diagnosticerad	9	14	23	0,6	400
Totalt	2317	1424	3741	100,0	67400

I tabellen redovisas förutom antalet rapporterade skadefall också nationella antalsskattningar samt befolkningsrelaterade tal. De nationella antalsskattningarna har räknats fram genom att andelen rapporterade skadefall i upptagningsområdet (antalet rapporterade skadefall dividerat med antalet personer i upptagningsområdet) har multiplicerats med antalet personer i hela landet. Det har gjorts för respektive köns- och åldersgrupp. De nationella antalsskattningarna avrundas till närmaste hundratal för skattningar upp till 100 000 skadefall. Däröver avrundas till närmaste tusental. Hänsyn har inte tagits till registreringsbortfall, vilket medför att redovisade antalsskattningar liksom befolkningsrelaterade tal är att betrakta som miniminivåer.

Olycka/olycksfall anses vara en oavsiktlig händelse, karakteriserad av en snabbt verkande yttre kraft som kan yttra sig i form av en kroppsskada, en olycksfallsskada. Uppgifterna avser läkarbesök (ej återbesök) till följd av hem- och fritidsolycksfall. Som hem- och fritidsolycksfall räknas alla olycksfall som inte är vägtrafik- eller arbetsolycksfall. Dock ingår alla olycksfall som drabbar elever under skoltid och barn under barnomsorgstid och som inte är vägtrafikolyckor.

Tabell 11.26

Skador bland barn i olika åldersgrupper fördelat efter skadeplats. Antal rapporterade skadefall för flickor respektive pojkar år 2001 samt nationell och befolkningsrelaterad antalskattning (100-tal).

	Antal rapporterade													Skattat antal (100-tal)													
	Flickor (år)						Pojkar (år)						Totalt (åldersgrupp)					Procent (åldersgrupp)					Totalt åldersgrupp				
	0-3	4-6	7-12	13-19	0-3	4-6	7-12	13-19	0-3	4-6	7-12	13-19	0-3	4-6	7-12	13-19	0-3	4-6	7-12	13-19	0-3	4-6	7-12	13-19			
Kök	108	23	35	32	80	15	34	56	188	38	69	88	12,4	3,2	1,9	2,4	39	8	13	16							
Bost-, sov-, matrum mm	291	124	157	90	250	91	131	95	541	215	288	185	35,7	17,9	7,7	4,9	112	43	54	33							
Bad, WC, dusch, tvättstuga mm	31	13	9	5	28	8	11	10	59	21	20	15	3,9	1,8	0,5	0,4	12	4	4	3							
Trappa inomhus	39	20	8	26	30	12	28	30	69	32	36	56	4,5	2,7	1,0	1,5	14	6	7	10							
Bostad - andra rum t ex källare, vind, hiss	5	2	6	12	3	3	5	5	8	5	11	17	0,5	0,4	0,3	0,5	<2	<2	2	3							
Bostad utomhus t ex balkong, trappa, altan	27	10	31	21	14	17	15	20	41	27	46	41	2,7	2,3	1,2	1,1	9	5	9	7							
Lekplats i bostadsområde	10	35	50	6	8	23	43	6	18	58	93	12	1,2	4,8	2,5	0,3	4	12	17	2							
Trädgård, uthus, pool	60	66	121	54	41	43	93	30	101	109	214	84	6,7	9,1	5,7	2,2	21	22	40	15							
Privat infart, parkering, garage, gårdsplan mm	41	53	122	78	23	28	63	31	64	81	185	109	4,2	6,8	5,0	2,9	13	16	34	20							
Bostadsområde, annat o ospec.	24	16	65	35	14	11	36	13	38	27	101	48	2,5	2,3	2,7	1,3	8	5	19	9							
Bostad/bostadsområde, totalt	636	362	604	359	491	251	459	296	1 127	613	1 063	655	74,3	51,2	28,5	17,5	234	122	198	118							
Daghem, fritidshem, ungdomsgård exkl lekplats	44	46	27	-	46	44	16	-	90	90	43	-	5,9	7,5	1,2	-	19	18	8	-							
Lekplats på institution	15	43	14	-	13	20	9	-	28	63	23	-	1,8	5,3	0,6	-	6	13	4	-							
Skola exkl. skolgård	-	-	96	-	-	-	75	-	-	-	171	-	-	-	4,6	-	-	-	32	-							
Skolgård	-	70	343	-	-	30	201	-	-	100	544	-	-	8,3	14,6	-	-	20	101	-							
Skola, offentlig lokal, inst.omr, annat och ospecificerat	8	4	18	-	7	2	10	-	15	6	28	-	1,0	0,5	0,8	-	3	<2	5	-							
Skola, offentlig lokal, institutionsområde, totalt	67	163	498	498	66	96	311	133	259	809	809	8,8	21,6	21,7	28	51	151	151	151	151							
Sporthall, gymnastiksal	-	-	168	428	-	-	169	319	-	-	337	747	-	-	9,0	20,0	-	-	63	135							
Iddrottsanläggning utomhus	-	-	165	367	-	-	110	143	-	-	275	510	-	-	7,4	13,6	-	-	51	92							
Simhall, badanläggning	-	-	23	24	-	-	23	4	-	-	46	28	-	-	1,2	0,7	-	-	9	5							
Ridhus/ridskola	-	-	3	3	-	-	67	77	-	-	70	80	-	-	1,9	2,1	-	-	13	144							
Tävlingsbana f fordon, djur mm	-	-	30	57	-	-	6	9	-	-	36	66	-	-	1,0	1,8	-	-	7	12							
Ishall, skridskobana	-	-	78	200	-	-	28	23	-	-	106	223	-	-	2,8	6,0	-	-	20	40							
Alpin skidåläggning	-	-	112	140	-	-	61	68	-	-	173	208	-	-	4,6	5,6	-	-	32	37							
Sport-/idrottsanl, annan o ospec.	-	-	14	21	-	-	5	7	-	-	19	28	-	-	0,5	0,7	-	-	4	5							
Sport-/idrottsanläggning, totalt	-	-	593	1 240	-	-	469	650	-	-	1 062	1 890	-	-	28,5	50,5	-	-	198	340							
Transportområde, totalt	21	17	88	122	18	20	94	102	39	37	182	224	2,6	3,1	4,9	6,0	8	7	34	40							
Produktions- o verkstadsomr, totalt	3	8	33	57	7	8	38	40	10	16	71	97	0,7	1,3	1,9	2,6	2	3	13	17							
Handels- o serviceområde, totalt	18	12	9	11	13	5	9	6	31	17	18	17	2,0	1,4	0,5	0,5	6	3	3	3							
Sport- och idrottsplats, totalt	11	49	-	-	-	13	45	-	24	94	-	-	1,6	7,8	-	-	5	19	-	-							
Skola, offentlig lokal, institutionsområde, totalt	-	-	-	192	-	-	-	114	-	-	-	306	-	-	-	-	-	-	-	55							
Nöjes- kultur- och parkomr, totalt	10	21	60	84	12	15	42	52	22	36	102	136	1,5	3,0	2,7	3,6	5	7	19	24							
Fri natur, totalt	13	28	100	131	17	21	93	86	30	49	193	217	2,0	4,1	5,2	5,8	6	10	36	39							
Hav, sjö, älv, totalt	2	2	25	24	0	1	8	9	2	3	33	33	0,1	0,3	0,9	0,9	<1	<1	6	6							
Skadeplats, annan och ospec.	54	47	106	97	45	27	85	69	99	74	191	167	6,5	6,2	5,1	4,5	21	15	36	30							
Totalt	835	709	2 116	2 317	682	489	1 608	1 424	1 517	1 198	3 724	3 741	100,0	100,0	100,0	100,0	316	238	693	674							

Längd och vikt

Tabell 11.27

Medellängd, medelvikt och genomsnittligt Body Mass Index (BMI) hos 16-17-åriga flickor respektive pojkar 1988/89, 1996/97 och 2000/01.

År	Medellängd (cm)		Medelvikt (kg)		Genomsnittligt BMI	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
1988-89	169	179	56	65	20,6	20,7
1996-97	168	181	57	68	20,8	21,2
2000-01	170	179	56	69	20,7	21,5

Body Mass Index (BMI) är ett mått på kropps massa som räknas fram genom att dividera vikten med kvadraten på längden i meter. Som normalvikt i förhållande till längd anger WHO ett BMI mellan 18,5 och 24,9, undervikt under 18,5, övervikt 25-29,9, fetmagrad I 30-34,9, grad II 35-39,9 samt grad III 40 och däröver.

Frågorna löd: "Hur lång är du?" och "Hur mycket väger du?"

Källa: SCB, Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF)

Tabell 11.28

Andel 16-17-åriga flickor respektive pojkar som är under-, normal-, och överviktiga enligt Body Mass Index (BMI) åren 1988/89, 1996/97 och 2000/01.

Andel (procent)

År	Body Mass Index							
	Undervikt under 20		Normalvikt 20,0-24,9		Lätt övervikt 25,0-29,9		Övervikt 30,0 eller mer	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
1988-89	44	39	51	54	5	6	1	0
1996-97	42	28	53	66	6	6	0	0
2000-01	43	28	49	63	8	9	0	1

Body Mass Index (BMI) är ett mått på kropps massa som räknas fram genom att dividera vikten med kvadraten på längden i meter. Som normalvikt i förhållande till längd anger WHO ett BMI mellan 18,5 och 24,9, undervikt

Anorexia

Tabell 11.29

Barn i åldern 15-17 år som vårdats på sjukhus för anorexia* under perioden 1990-2001. Antal samt antal per 1000 för flickor respektive pojkar.

Utskrivningsår	Antal patienter			Antal patienter per 1000 i befolkningen	
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
1990	95	4	99	0,59	0,02
1991	108	7	115	0,69	0,04
1992	93	6	99	0,62	0,04
1993	99	5	104	0,68	0,03
1994	93	3	96	0,64	0,02
1995	82	3	85	0,56	0,02
1996	98	4	102	0,66	0,03
1997	71	1	72	0,48	0,01
1998	89	2	91	0,61	0,01
1999	111	2	113	0,76	0,01
2000	80	2	82	0,54	0,01
2001	99	3	102	0,64	0,02

* Antal patienter i slutenvård med huvuddiagnos Anorexi enligt ICD-9 783A, 307B och enligt ICD-10 F50.0, F50.1, R63.0. Antalet vårdtillfällen per patient kan vara fler än ett.

Källa: Patientregistret 2001, Epidemiologiskt centrum, Socialstyrelsen

Matvanor

Tabell 11.30

Andel flickor och pojkar i åldrarna 13-18 år som det senaste halvåret inte ätit frukost respektive lunch varje dag. Procent

	Äter inte frukost	Äter inte lunch
Alla	22	13
Ålder		
13-15 år	18	14
16-18 år	25	13
Kön		
Flickor	29	15
Pojkar	15	11

Frågan löd: "Under det senaste halvåret, hur ofta har något av följande hänt: Att du har hoppat över frukosten. Att du har hoppat över lunchen. Varje dag; Flera gånger i veckan; En gång i veckan; Någon gång i månaden; Mer sällan eller aldrig."

Källa: Barn-LNU 2000, Barns och ungdomars välfärd (SOU 2001:55),

www.social.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_55a.pdf

Svensk abortlagstiftning

Nuvarande svensk abortlag innebär fri abort upp t.o.m. 18:e graviditetsveckan. Därefter krävs en prövning av Socialstyrelsen och tillstånd ges i de fall där synnerliga skäl anses föreligga. Tillstånd får inte ges om fostret kan antas vara livsdugligt utanför livmodern. Över 90 procent av alla aborter utförs före utgången av den 12:e graviditetsveckan. Bara en halv procent av alla aborter utförs efter den 18:e veckan. (Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Hälsa och sjukdomar 2002:8)

Tabell 11.31

Antal verkställda aborter totalt respektive per tusen kvinnor samt antalet födda totalt respektive per tusen kvinnor i åldrarna 15-19 år perioden 1975-2001

Ålder	15 år		16 år		17 år		18 år		19 år	
	Aborter	Födda	Aborter	Födda	Aborter	Födda	Aborter	Födda	Aborter	Födda
1975	813	118	1 499	423	1 741	1 182	1 747	2 224	1 671	3 601
1980	606	56	1 032	220	1 182	607	1 521	1 245	1 586	2 263
1985	349	23	673	106	974	355	1 434	862	1 563	1 795
1986	401	33	776	111	1 047	330	1 363	883	1 745	1 821
1987	464	24	856	130	1 147	325	1 491	811	1 817	1 718
1988	533	37	1 040	137	1 395	377	1 645	825	1 835	1 746
1989	544	37	1 055	161	1 440	428	1 722	945	1 889	1 922
1990	521	43	1 008	163	1 381	466	1 723	1 065	1 954	2 144
1991	438	40	915	141	1 186	433	1 584	1 007	1 871	1 939
1992	398	26	734	151	1 094	414	1 364	812	1 608	1 736
1993	324	27	665	110	938	330	1 268	816	1 482	1 570
1994	350	22	626	104	869	281	1 091	641	1 414	1 369
1995	359	33	658	104	780	278	993	567	1 277	1 149
1996	370	27	725	106	928	262	1 016	482	1 186	1 028
1997	351	27	672	101	904	266	1 122	445	1 191	936
1998	406	31	684	71	955	217	1 129	470	1 216	819
1999	424	20	761	96	950	194	1 133	499	1 246	875
2000	509	26	885	87	1 043	261	1 259	451	1 305	918
2001	566	33	951	99	1 154	213	1 335	434	1 402	876

Ålder	15 år		16 år		17 år		18 år		19 år	
	Per 1000 kvinnor	Per 100 kända graviditeter	Per 1000 kvinnor	Per 100 kända graviditeter	Per 1000 kvinnor	Per 100 kända graviditeter	Per 1000 kvinnor	Per 100 kända graviditeter	Per 1000 kvinnor	Per 100 kända graviditeter
1975	16,1	87,3	29,2	76,6	33,7	59,6	32,9	44,0	31,3	31,7
1980	10,1	91,5	17,0	82,4	21,2	66,1	28,4	55,0	30,0	41,2
1985	6,5	93,8	12,8	86,4	17,4	73,3	24,1	62,5	25,8	46,6
1986	7,2	92,4	14,4	87,5	19,8	76,0	24,2	60,7	29,2	48,9
1987	8,4	95,1	15,4	86,8	21,2	77,9	28,1	64,8	32,2	51,4
1988	9,8	93,5	18,8	88,4	25,0	78,7	30,3	66,6	34,4	51,2
1989	9,9	93,6	19,3	86,8	25,9	77,1	30,6	64,6	34,3	49,6
1990	10,0	92,4	18,3	86,1	25,2	74,8	30,8	61,8	34,4	47,7
1991	8,9	91,6	17,5	86,6	21,4	73,3	28,7	61,1	33,2	49,1
1992	8,3	93,9	14,8	82,9	20,8	72,5	24,5	62,7	29,0	48,1
1993	6,9	92,3	13,7	85,8	18,8	74,0	24,0	60,8	26,4	48,6
1994	7,1	94,1	13,1	85,8	17,8	75,6	21,7	63,0	26,4	50,8
1995	7,2	91,6	13,3	86,4	16,3	73,7	20,2	63,7	25,2	52,6
1996	7,6	93,2	14,5	87,2	18,8	78,0	21,2	67,8	24,0	53,6
1997	7,3	92,9	13,7	86,9	18,0	77,3	22,6	71,6	24,7	56,0
1998	8,4	92,9	14,1	90,6	19,5	81,5	22,4	70,6	24,4	59,8
1999	8,6	96,4	15,8	88,8	19,6	83,0	23,0	69,4	24,6	58,7
2000	9,9	95,1	18,0	91,0	21,6	80,0	25,8	73,6	26,4	58,7
2001	10,6	94,5	18,4	90,6	23,3	84,4	27,5	75,5	28,5	61,5

Bland tonåringar inträdde en betydande minskning av abortfrekvensen under åren efter 1975 till 1985, varefter tonårsaborterna ökade fram till 1989. Därefter följde en minskning under flera år, som de senaste åren åter övergått i en ökning. Av kända graviditeter hos tonåringar slutar nästan 80 procent med abort. Bland de yngsta, 15-16-åringarna, slutar över 90 procent av inträffade graviditeter med abort.

Uppgiftslämnarna utgörs främst av kvinnokliniker och gynekologiska avdelningar på sjukhus.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Abortregistret, Hälsa och sjukdomar 2002:8, www.sos.se

Tabell 11.32

Verkställda aborter och födda barn bland tonåringar (15–19 år) efter län 2001.**Antal samt antal per 1000 kvinnor.**

Län	Antal levande födda barn	Antal död-födda	Antal levande födda barn per 1000 kvinnor 15–19 år	Antal aborter	Antal aborter per 1000 kvinnor 15–19 år
Stockholms kommun	91	-	5,5	435	26,1
Stockholms län exkl. Stockholm	179	-	5,9	816	26,9
Uppsala	40	-	4,5	158	18,0
Södermanland	67	1	8,8	165	21,7
Östergötland	103	-	8,9	237	20,4
Jönköping	55	-	5,4	146	14,4
Kronoberg	26	-	4,9	100	18,8
Kalmar	45	1	6,4	134	19,2
Gotland	19	-	10,4	55	30,0
Blekinge	28	-	6,5	78	18,2
Malmö kommun	92	-	13,7	214	31,8
Skåne exkl. Malmö	157	2	6,1	471	18,4
Halland	43	-	5,3	161	19,8
Göteborgs kommun	96	1	8,2	327	27,9
Västra Götaland exkl. Göteborg	189	2	6,1	724	23,3
Värmland	42	-	5,4	167	21,6
Örebro	57	-	7,2	172	21,7
Västmanland	72	1	9,7	168	22,7
Dalarna	62	-	7,5	174	21,0
Gävleborg	54	-	6,9	181	23,0
Västernorrland	36	-	5,3	144	21,0
Jämtland	20	-	5,2	91	23,8
Västerbotten	30	-	3,8	148	18,9
Norrbottnen	53	-	7,2	165	22,5
Okänt län eller ej folkbokförd i riket				33	
Hela riket	1 656	8	6,6	5 664	22,5

Det totala antalet aborter har ökat under år 2001 till 31 772, jämfört med 30 980 under år 2000. Uppgången beror i stor utsträckning på en ökning av tonårsaborterna med 6,5 procent. Första halvåret 2001 minskade tonårsaborterna något jämfört med samma period året innan, men under andra halvåret 2001 vände utvecklingen till en kraftig ökning jämfört med andra halvåret 2000. Medan aborttalen är högst i de tre största städerna, ökar antalet tonårsaborter mest utanför storstäderna. Speciellt stora ökningar ses således i Kronoberg, Gotland, Blekinge, Halland, Västra Götaland och Norrbotten.

Uppgiftslämnarna utgörs främst av kvinnokliniker och gynekologiska avdelningar på sjukhus.

Källa: Socialstyrelsen, Epidemiologiskt centrum, Abortregistret, Hälsa och sjukdomar 2002:8, www.sos.se